

Nápady mého strýčka.

sdílí Jan Šotek.

Jsem rád, pravil strýček, že zase jednou přečkal jsem ten "slavný čtvrť," ve zdraví a bez ourazu, neb v těhle našich velkých městech jde zrovna o život a člověk po celý den neví, z které strany může ho osudná rána zasáhnouti. Nebezpečí od těch všelijakých bouchaček a prskavek je kolkolem, ba i v "basementech" a na střechách. Člověk, aby byl zcela jist, neměl by ze svého tmavého "kutlochu," co se tu nazývá ložnicí, ani páchnout. A to jednomu, už to "přirozené hrdinství," přeče jen nedá. Vždyť by se musel sám před sebou stydět, aby pro samou ukrutnou lásku k životu, které jinak a snad nepravě přezdívali "zbabělostí," nešel se už ani k tomu oknu podívat, jak od bláta zamazaní a od stříelného prachu učenou "občane budoucnosti" v protější uličce oslavují věkopamátne prohlášení neodvislosti třinácti osad amerických. A přece co už tu lidí, za takové příležitosti, hledíce pouze z okna vlastního bytu, bylo by postřeleno neb zastřeleno? — Nemine snad ani jeden "slavný čtvrť," aby takový případ v novinách oznámen nepyl. Mně od jakživa, či vlastně po celou dobu, co tu v té Americe meškám, tahle bouchačička a prskající na všech stranách oslava velikého dne, až do duše se protivila. Mám vůči tmě hluchým a smrtónosným nástrojům ode vždy odpor, snad následkem zděděné zbabělosti aneb příliš zjemnělého citu, či k vůli obojmu. Pomyšlení na střílení lidí naplňovalo mne vždy přímo zoufalostí, neb hrozím se i střílení zvířete, venkocem nezbytného, takže ani nejmenší pojem o radostech honeckých nemám. Nepovažuji to sice za žádnou slávu ani záviděníhodnou přednost, ale spíše (ať mi dámy laskavě odpustí) za známku přílišné zženštilosti, mužům snad ani nepřislušící. Leč člověk je, jak je! A já, díky osudu, při vši té zbabělosti a zženštilosti, jakž tak světem se protloukl až na tyhle už po čertech rychle stárnoucí koleosa a doufám, že i dále se protluču, pakli bouchačky příštího "džulaje" další "base" na život mi poskytnou. Neb na tohle "řízení osudu" musí člověk v Americe vždy pamatovat. Jeť o čtvrtém červenci revolver v klukovských rukou s ohledem na život lidský pokáže mocnější, než sám bůh. V ten den "veliké svobody" musí i vládce všehomíra s trůnu svého ustoupit, začať velmi často na těch zdejších zbujačích smrtelnících se musí ukrutně nemilým a protivným líjškem.

Všechno ovšem nemůže jít po vůli každého a co mně se protiví, je zrovna medem srdce člověka jiného. A možno, že všechnen ten "džulajový" hluk, rámus, bouchání a prskání, lahodící tolik sluchu "mladé i starší Ameriky," vyjadřuje tu silnou, pevnou, bázně i strachu prostou povahu zdejšího lidu, bez níž snad by se ta naše ze všech stran ohrožená svoboda ani neudržela. Mát v přírodě i v životě všechno své místo a člověk neví, jakých třeba blahodárných obrát i uznání zlo je původcem. Dokud na tom světě panuje boj život svobodmilovných se živly panovačnými, jsou povahy okropěťkové či podmaňlavé "no good," a člověk čím neohroženějším a snad i neurvalějším, tím více vydá. A naši američtí kluci zdají se mít té neohroženosti a po případě i neurvalosti zrovna až nazbyt. Pak-li tedy dobře rozumují, není naše vyhlídka do budoucnosti nikterak zakalenou. Mámeť dost neohroženosti a i též citlivých lidí. Hojně těch, co dovedou bez bázně čichati prach a také oněch, co nebojí se slunce pravdy a dovedou statečně do něho hleděti. A to v těhle časech padá na váhu. Rytíři těla podávají si ruce s rytíři ducha a jako klenbu ochrannou nad svobodou národa je drží. Letošní "čtvrť" je významnější než jak už po mnoho let byl. Záře slávy jeho získané "dobyťm" svobody, ztrácej se v záři slávy získané "udržemím" jí. A tohle poslední náleží letošku. Proto méně než kdy jindy trápil mne ten bohapustý rámus střílení a prskavek, neb v srdci svém radoval jsem se, že duch svobody, v zemi této vypěstěný otci republiky, dosud lije a bohdá ani do příštího "džulaje" zaroučená nebude a potom snad už nikdy. Zdá se mi, že nejhorší léta našeho přelstí, nedádnou vyláčenou vltou zahrnují se

olepiti a duchem panovačné rozpinavosti ošáliti, zůstává v neklamném a rozhodujícím množství svém věrní dobrému, starému práporu nezávislosti a sebeurčování národů. Už už hrozila velká zátopa, ale strážný genius národa amerického, k obzvláštní ostrážitosti probuzený hlavně živly přistěhovaleckými, za což bude jim povždy čestná památka, zrovna v pravý, ba nejvyšší čas, ji zastavil. A duch svobody zachráněný, svobodě jistě padnouti nedá. Jeho jas, jakoby omládlý, novými vnaďami vábí a čerstvou dávěrou v jeho trvání naplňuje i ty, co už malého byli srdce a zrovna se báli promluvit. Neb když už ve službách vlády nalezející se muž, jako tenhle generál Charles King, neobává se, vůči těm svobodýskrititelům washingtonským, zcela bezobalu a celé Americe říci, že Filipinci úplně schopni jsou sami sobě vládnouti, majíce proto více schopnosti než sami Kubánci; že mají mezi sebou muže vysoce vzdělané a devadesát procent z nich umí čísti a psát, jsouce šikovnými řemeslníky a pilnými, skromnými lidmi — opakují, když už takový muž nebojí se říci pravdu, toť s tou panovačnickou lží, jež s ukrutnou mocí a všemi prameny do národa byla hnána, špatně to vypadá. Duch pravdy — duch svobody vítězí! Ó skvělý čtvrť červenci roku letošního! V tobě slavili jsme udržení — znovunabytí, v hlubokou propať despotismu už už klesající svobody! — Sláva otců vstupná zdárnosti synů. Budíž památka vaše velebena, otcové republiky, neb dobře jste stavěli, dobře!

Ten kongres mřu v Haagu — podotkl ještě strýček, když se byl z toho džulajovského nádešen trochu vzpamatoval — pokračuje, jak za daných okolností jenom pokračovat může, pomalu a pomalu. Já mnoho od něho neočekával, jak se pamatuješ, neb mne uspokojuje už i pouhé jeho trvání, takže i kdyby s úplným nezdarem se potkali, nebudu zklamán. Neb v pouhém jeho sejití se vidím posla budoucího všeobecného mřu — a to posla ze strany, od které nikdy jsem ho neočekával. Lidové agitace za všeobecný mř nabydou tím nesmírně mnoho na váze i významu i vlivu, když už i sami páni vládaři (skrže poslance své) za tím účelem se sjíždí a rojují. Z této okolnosti se radují a v ní vidím úspěch nynějšího sjezdu, ať už dopadne jak chce. Mimo to celý ten sjezd bude poučným v četných ohledech. Německo tedy nejvíce se vzpírá odzbrojení, či zmenšení stálé armády. Ono ví proč! Není to jen zle svědomí co strachem ho naplňuje před zahraničními nepřeteli, ale i vědomí velkého nebezpečí jež by z toho povstalo pro vládnoucí třídy v říši samé. Strana sociálně-demokratická je tam už nyní ze všech politických stran číselně nejsilnější a odzbrojením nabyla by moci ještě větší. Snad takto trochu potrhly, ale jinak po čertech všímavý Vilémek ví dobře, že by lidumilým a vši chvalýhodným skutkem tím u živlu reformních a revolučních nic nezískal, třeba ode všech dostalo se mu mravného uznání a radostného souhlasu. Neb otázka ta nemá jen mravní, ale i hospodářskou stránku. Socialismus v Německu se vzmáhá přibýváním bídy; těžším a těžším zápasem o existenci. Malé mzdy a nestálé zaměstnání jsou nejvydatnějšími agitátory sociální demokracie. A klešaj-li už nyní mzdy na mřu hladovou, následkem soutěže mezi dělnictvem, t. j. zoufalým zápasem o získání a udržení si zaměstnání, jakž by to teprve potom v trhu pracovním dopadalo, kdyby najednou jedno sto, dvě neb více set tisíc mladých a zdravých rukou pracovních do něho se vrhlo. Už pouhé pomyšlení na to musí každou pořádnou panskou duši naplniti bázní před revolucí. Teď ty statistické práce záhlá a výrobky lidské práce denně spotřebovávají — a přece ještě není dost práce a zasloužené odměny pro ty, co výrobci jsou činní a v trhu pracovním ostávají. Jakž by bylo teprve potom, kdyby celé to moře pracovních sil odháto bylo vojáčkovaní a odházano na výživu vlastních prací? — Boj o práci mezi dělníky, je-li nyní zoufalým, stal by se přímo šíleným napotom, a to by následovalo, instinktivně tuší i ty, co jinak to neví a odtud to horlivě zastávají se stále a velké armády. Ona nejen že bodáky svými udržuje a chrání syny její despotický a seldžický pořádek,

ale i též odjímáním mladých, zdravých sil z pracovního trhu, činěním z nich pouhé spotřebovatele na místo výročníků, odkládá a odkládá den soudný — revoluci vykořisťovaných, hladových darů. A proto dokud potrvá nynější vyderádná kapitalistická soustava hospodářská, není ani pomyšlení na úplné, ba ani částečné odzbrojení.

Naše národní bezhlavost.

J. A. Oliverius.

Chicago, 5. července.

Od doby nedávného sjezdu Slováků, odbyvaného v tomto našem městě, ozvalo se také v naší veřejnosti česko-americké několik hlasů volajících po jakési "národní organizaci." Nebudu je zde vypočítávati, an na tom venkocem mnoho nezáleží, nýbrž uvedu pouze jejich celkový smysl, bych tím nabyl základ pro několik svých poznámek.

Mnozí naši se pozastavili nad pěkným výsledkem krátké působnosti "vůdce" amerických Slováků, p. Rovniankovi, a rozžalivše se na ten úspěch, touží, aby se též mezi námi docílilo podobného ovoce. Jeden z hlasů těch vytkl našemu celku zde ve Spojených Státech "bořivost" co zly hřích na úkor tvořivosti; jiný to dotvrdil volá k lidu, by konečně přede jednou se vzpamatoval a na místo pokračování v té šílené bořivosti přikročil k dlu tvůrčímu — ať sám dozrává, že neví jak by se mělo do toho zakročit, což zavaldo třetímu přičině, aby navrh zvolení váženého profesora pana Šimka z Iowy za "vůdce". Chybu naši prý bylo a jest, že jsme dosud neměli ještě žádného vůdce opravdového, an prý tím nebyl ani Jonáš, ani Šnajdr, ani Palda anebo Zdrábek, a to jest prý třeba vsoupsnouti do předu toho ctěného pana Šimka, třeba se upejpal z zdráhal, by nás co jakýsi česko-americký Rovnianek, neb dokonce Mojžíš, vedl v ten křezný tvořivý rej.

Mně z toho tyto vysvitá jakási nová touha aspoň části našich tak zvaných předáků, by se konečně přede zase jednou něco stalo kloudnějšího, co jakási duševní práce nám všem společná, však současně také postřehují, že si při tom dosud žádný z těch vlasteneckých toužilů není vlastně vědom žádného určité myšlenky, že nikdo z nich neví o jakémsi plánu, dle kteréhož by se něco podobného dalo budovati. Zvoliti si prosí "vůdce" — třeba to byl nakrásně i p. Šimek, jemuž vzdávám rád všechnu zasluhovanou čest! — a nevěděti, kam nás má vést, pro co, a nebo proti čemu bychom pod jeho vůdcovstvím měli postupovat a čeho si přáti dosáhnout: toť by bylo prostě přidáváním nové nesmyslnosti k řadě poklesků starých, což by zůstalo právě tak planým, jako vše dosavadní pod "vůdcovstvím" krajanů jiných!

My v té svojí národní bezhlavosti, v té svojí národní nicotě a skoro až směšné národní vrtkavosti, nepotřebujeme žádného "vůdce", pokud nevíme, kam mu naznačiti, aby nás vedl. Nám jest dříve potřeby myšlenky a když tu si zjednáme "vůdce" se nám objeví zcela přirozeně z okolností sám sebou, aby nás vedl různé k dosažení toho ideálu. Strýc pane Šotekův, jehož "nápady" vší list podává, pravil ondy zcela právem, že jsme co Čečové zde posud žádného "vůdce" neměli a že ani sám neobotřil pan Karel Jonáš žádnou činnost národní v širším smyslu toho slova nikdy nevyvínoval. Nechci tím ovšem na žádný způsob zlehčovati památku toho neobotřilá, nýbrž mám právě naopak za to, že by ji zlehčilo přeměřování nebo zkrucování jej se týkajících historických fakt. Zvolení někoho za "vůdce" postavení jej v čelo naše a obsypání jej třeba co nejtědtejší prohláškami náli "dávěry" a "lásky", by k žádnému vyvinování té lepší činnosti nevedlo. Dalo by to snad té jistě osobě zvýšenou váhu, třeba i politickou, pomáhalo by jí to snad vydatně v kariéře, leč pro nových desíti neb dvaceti letech by se došlo k zrovna tak chudé bilanci národní, jako za uplynulých.

Tím není ovšem řečeno, že bych snad zoufal nad každou možností jakéhosi rozumnějšího neb dšostojnějšího postupu; kodl jsem tím jen tolik naznačiti, že takovému Rovniankovaní nevěřím a že takové "šápěchy", které mají svůj božen jen ve "vůdcovství" toho kterého jedinca, celkem se mnoho

neostojí. Přál bych si věru z celého srdce, by nám co Čechům v Americe zde někdo stál v čele, tak aby bylo kdes jakého místečka autoritního, však rozumí se samo sebou, že takovému stvoření česko-amerického presidenta musí nevyhnutelně předcházeti stvoření jakéhosi česko-amerického quasi-státu, který by spočíval na základech moudré organizace. Takovouto quasi-stát, takovouto organizaci to jest, co potřebujeme, načež by se pak vždy snadno vynášla vhodná, schopná a zasloužilá osoba, aby konala v něm úlohu presidentské autority.

Každý by však byl velmi na omylu, kdo by myslil neb doufal, že se cos podobného dá uskutečnití prostě jakými opakovaním příkladů podobného pokusu z let 1866 a 1891, kdy tvořeny byly tak zvané "Národní Jednoty." Kráče-li by se v tom ohledu zase touže cestou, došlo by se nevyhnutelně opět k těm samým koncům, jelikož příčiny nezdaru obou těch pokusův záležely v chybě organické a nikoliv — jak se tvrdívá — v jakémsi nedostatku dobrého vůle našeho lidu. Onoho bankrotu obou našich "Národních Jednot" nebyl příčinou žádný nedostatek "vůdců", a nebo "vůdce", nýbrž byl tím nedostatek moudrosti celého plánu soustavy, a to, že v předu tehdy stojící tvůrčové těch nedochůdčat byli snad příliš ješitní neb cos podobného, tak že si na chyby v tom směru vůbec nechtěli nechat ani poukázat. Byl jsem u kolečky těch stvr a vým dobře, co se tím praví! Těch 33 roků, jenž uplynulo od doby prvního kongresu amerických Čechů, odbyvaného zde v Chicagu, bylo zmařeno pouhou svévolí, ač mohou býti vykonáno nedozírně mnoho velikého dobra — a pokus druhý, pokus z roku 1891, klesl v hrob následkem té samé chybrotberkul, ač v něm byli též pánové Šimek i Rovnianek co spolutvořící a spolurádci.

Ono jest přezalostnou pravdou, že má zde každé srdce české velikých příčin k hofekování nad zhoubným vírem, v němž se naše národnost tu octla, ale — budími dovoleno to říci! — takové časopisecké stesky to nenapraví. Cesty k nápravě jsou v existenci, a to sice dobré a schůdné, ano lepší, než po nichž vede svůj lid dosavadě náš pobratim p. Rovnianek, však co jsou platny, když je "rozhodnutel kruhy" našeho lidu buďto opravdu nevidí a nebo vůbec ani viděti nechtějí? Dle mých zkušeností, zajisté dost dlouhých a perně nabytých, nestonala česká veřejnost v Americe ještě nikdy na nedostatek "vůdců", nýbrž vždy právě naopak na jejich příliš velkou četnost. "Vůdci" jsme měli vždycky dosti, skoro "až hanba," ale ani jediný z nich dosud nevěděl, kam vlastně svůj houfec vede. A proč by se, upřímně řečeno, o nějakou takovou důkladnost vlastně starali? Vždyť jim k dobývání namnoze i tučných důchodů vystačuje úplně i jejich mělkost, a když lid sám dobrovolně sklání říji svou v otroctví, "páni" by byli skoro blázny, když by mu to nějak vymoulovali!

Je-li dobře, aby redaktor odpověděl patentové medicíny.

Ze Sylvan Valley News, Brevard, N. C. Jest otázkou, zdali redaktor časopisu má právo veřejně odporučeti některý z těch různých patentových léků, jimiž sem jest zaplavena, avšak v zájmu trpělich považujeme za svou povinnost říci dobré slovo pro Chamberlain's Cholice Diarrhoea & Cholera Remedy. My známe a používáme tento lék v naší rodině po dvacet roků a sledoval jej vždy spolehlivým. V mnoha případech dávka tohoto léku ušetřil dlouhé hodiny utrpení, nežli přijde lékař. My nespolehneme úplně a výhradně na žádný lék, že vyčelí, avšak věříme, že kdyby léhev Chamberlain's Diarrhoea Remedy byla vždy po ruce a užívala se při počátku nemoci, přešlo by se mnohemu utrpení a v mnohých případech nebylo by třeba povoláti lékaře. To byla aspoň naše zkušenost po minulých dvacet roků. Na prodej ve všech lékárnách.

Nejosvědčenějším žaludečním lékem pro každou domácnost jest Dra. Rosy životní balsám, který velkou činností zařizovacího ústrojí osvěžuje, chuť k jídlu zvyšuje a jest mírně pročistujícím. Cena menší láhve jest 50 c. a větší \$1.00. Lék tento jest vyráběn v lékárně Dra. Fragnera v Praze a nepodléhá žádnému obdržetí od "The Frague Importing Co.", P. O. B. 353 New York City. (606H5t-1)

Regulují játra! Počátkem jara musí játra ve zdravý stav uvedeny býti a toho docílíte jedinně pomocí Dr. August Koenig's HAMBURGER TROPFEN. Ony osvěží játra ku pravidelnému výkonu.

LITERATURA.

Hospodář. — Leží před námi 10. číslo Hospodáře, ročníku IX., jež vyšlo minulou středu. Již několikrát měli jsme příležitost zmíniti se o tomto časopise, a vždy bylo nám doznati, že je to nejlepší hospodářský časopis, vydávaný v české řeči. Nemůžeme jinak, než opakovati slova tato, neboť péče, jakou redakce věnuje veškeré látce zde uveřejněné, jest nevědní. Čtené články do všech oborů hospodářství spadající, jsou psány vesměs odborníky a vážně prostudovány. Mnohé z nich pak provázeny jsou zdařilými vyobrazeními, jež na hlaženém papíře jsouc tištěny, pěkně doplňují velmi slušnou technickou úpravu celého listu. Poutavě počinnými články čísla 10. jsou mezi jinými tyto: Koně kočárové. — Hledme si lépe chovu koní. — Odstařeť femeny šjové. — Zacházení se spurnými koňmi na kovárně. — Výroba syrobu z čiroku. — Nový škůdce rajských jablček. — Choroby brambor a prostředky proti nim. — Zrnko pšenice. — Zvrhání se pšenice. — Smrště a vichřice. — Ošetřujte sady. — Škůdcevo zeli hlávkového (dokončení). — Domácí výroba octa. — Čtyro octů domáćích. — Háčkovaní. — Některé ztráty na farmě. — Hovorna. — Ženská besídka. — Dopisy. — Dbal a Nedbal, atd. — Hospodář vychází každý druhý týden ve středu a pro svoji vnitřní cenu neměl by scházeti v žádné české domácnosti ať farmářské, neb městské. Na rok předplácí se na tento výborný časopis pouze \$1.00, začať obdržel odběratel ještě různé cenné premie. Předplácti možno pod adreseu: Hospodář, Omaha, Nebr.

Nápady i výpady.

Chovatí děti, fi, jaká to vědnost, jak to sprosté! Přepych ten si může dovoliti každá nádenice! Chovatí psy — ach, jaká něžnost, jaká noblesa! Psi mají i na vyšších místech platné zastance. Ve sborech zákonodárných, v zastupitelstvech a jinde. Proti bídě hmotné jakž takž bojujeme, bídu mravní klidně nenecháváme růsti. Bez němčiny nemůže se Čech státi ani kaprálem, praví se. Milionářem snad. Bohatství a ctnost zřídka na jedné větvi rostou. Komise jsou pohřební ústavy pro pochovávání dobrých návrhů a opravných snah.

Pýchá prý předchází pád, ale i pokorný žid dovede udělati kapitální bankrot. Ženy mohou míti brzy rovné právo s muži, zřeknou-li se jen své nadvlády nad ním. Mnohý vzdělanec zná z historie, denárenského, kopského, denárenského a bařtónského krále.

UNION zvýšená okružní dráha. JEDE PO VAN BUREN UL. PŘIMO PŘED Chicago, Rock Island & Pacific stanicí. Jednání otevřeno. JEDE PO VAN BUREN UL. PŘIMO PŘED Chicago, Rock Island & Pacific stanicí. Jednání otevřeno.

Dr. L. H. SIXTA, český lékař. SCHUYLER, NEBR. Písařna v Hollmanově bloku. V druhém poschodí.

Frank Doležal, český právník. FREMONT, - NEBRASKA. Vyřizuje veškeré soudní a právní záležitosti při vrchním, aneb krajském soudě v kterémkoliv okrese. Máe obšírnou znalost práv, nabízej služeb svých ct. krajanům ve všech částech státu. 441f.

FR. CUBA...ČESKÝ PRAVNÍK... VE SCHUYLER - - NEBR. Vede právní pře při všech soudech v kterékoliv části státu a poslouží právni radou ve všech případech. Pečuje bedlivě a osobně o všechny záležitosti mu svěřené. REFERENCE: Bankovní řád F. Foldy. Adresujte: Fr. Cuba, Shuyler, Neb

Rolníci pozor! Nezapomínejte farmu, kupte sobě pozemky, které můžete obdržeti v nejlepší části státu Wisconsin, v okrese Chippewa za velmi nízkou cenu. Jest zde již velký počet rolníků českých usazen a potřeba nových přibývá ze všech končin Ameriky. Zde jsou úrody jisté každý rok a může se pěstovat cokoliv s dobrým výsledkem. Zde nejsou žádné velké větry, žádná sucha, hojně čistě pramenité vody. Dobré cesty, školy, mlékárny, vše jest v kraji hotové. Pozemky prodávají se od \$4.00 do \$8.00 akr. Čtvrt aneb jednu pětinu obnosu se splatí při koupi, a ostatní na splátky 3 let a úroky 6 procent. Máme též mnoho obdělávaných farem, které prodáme za stejných podmínek. O další vyřevnění pište přímo na ma jitelé pozemků 123m3

Cypreansen Bros., Eau Claire. - Wis. Pánům úradníkům spolků. Účetní (obchodní) knihy, jako Ledger, Journals, denní knihy a jiné, od 75c. nahoru a Pokroku Západu.

Dr. ÖPELKA, v Čechách promovaný i skulený... LÉKAŘ. ORDINUJE V ČESKÉ LÉKÁRNĚ F. NEDĚLY & SYNA V CRETE, NEBRASKA. Veškeré předpisy lékařské vyhotovují se v této lékárně a právní a zdravotní, z nejdělnějších a nejlepších léčebných prostředků. gr-it

HOLD THE WORLD'S RECORDS. ELDREDGE AND BELVIDERE. RIDEN BY... NATIONAL SEWING MACHINE CO. Superior to all others irrespective of price. Write for Catalogue and see why.